

Załącznik nr 1 do uchwały
Nr XXXII/540/17 Sejmiku Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 29 maja 2017 r.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO**

1. Bilans z wykonania budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 r.
2. Bilans jednostek budżetowych po dokonaniu włączeń sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 r.
3. Rachunek zysków i strat jednostek budżetowych (wariant porównawczy) sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 r.
4. Zestawienie zmian w funduszu jednostek budżetowych sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 r.
5. Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta dla Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
6. Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE	BILANS z wykonania budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego sporządzony na dzień 31.12.2016 r.	Adresat - Regionalna Izba Obrachunkowa - a/a
Numer identyfikacyjny REGON 092350613		Wysłać bez pisma przewodniego

AKTYWA	Stan na początek roku	Stan na koniec roku	PASYWA	Stan na początek roku	Stan na koniec roku
I. Środki pieniężne	50 253 503,15	95 644 146,20	I. Zobowiązania	344 969 353,91	302 271 199,98
1. Środki pieniężne	50 253 503,15	95 644 146,20	1. Zobowiązania finansowe	327 297 987,14	298 117 035,37
1.1. Środki pieniężne budżetu	47 661 674,15	89 089 978,79	1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	42 580 951,77	36 180 951,77
1.2. Pozostałe środki pieniężne	2 591 829,00	6 554 167,41	1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	284 717 035,37	261 936 083,60
			2. Zobowiązania wobec budżetów	17 076 352,40	4 151 565,70
II. Należności i rozliczenia	24 809 017,22	12 726 496,41	3. Pozostałe zobowiązania	595 014,37	2 598,91
1. Należności finansowe	5 000 000,00	5 000 000,00	II. Aktywa netto budżetu	-284 302 976,02	-211 240 835,65
1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	4 200 000,00	3 000 000,00	1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	4 144 421,59	69 099 801,96
1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	800 000,00	2 000 000,00	1.1 Nadwyżka budżetu (+)	6 736 250,59	75 653 969,37
2. Należności od budżetów	2 355 920,50	2 790 413,65	1.2. Deficyt budżetu (-)	0,00	0,00
3. Pozostałe należności i rozliczenia	17 453 096,72	4 936 082,76	1.3. Niewykonane wydatki (-)	-2 591 829,00	-6 554 167,41
			2. Wynik na operacjach niekasowych (+,-)	0,00	0,00
			3. Rezerwa na niewygasające wydatki	2 591 829,00	6 554 167,41
			4. Środki z prywatyzacji	0,00	0,00
			5. Skumulowany wynik budżetu (+,-)	-291 039 226,61	-286 894 805,02
III. Inne aktywa	0,00	0,00	III. Inne pasywa	14 396 142,48	17 340 278,28
Suma aktywów	75 062 520,37	108 370 642,61	Suma pasywów	75 062 520,37	108 370 642,61

Informacje uzupełniające:

- udzielone gwarancje i poręczenia
Łączna wartość poręczeń na dzień 31.12.2016 r. wynosi 725.250.000zł
w tym: Pałac Lubostroń - 200.000zł; KPIM - 725.050.000zł
- otrzymane gwarancje i poręczenia -
- Inne informacje istotne dla rzetelności i przejrzystości budżetu -

Skarbnik Województwa
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
31.12.2016
Skarbnik

2017 -03- 31
rok, miesiąc, dzień

Członek Zarządu
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
(3)

Sławomir Kopyś

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Piotr Galnecki
Wicemarszałek Województwa

Zbigniew Ostrowski
Wicemarszałek Województwa

Agnieszka Kurzawa
Członek Zarządu
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
(1)

Aneta Jędrzejewska

Bilans łączny jednostek budżetowych

AKTYWA		Stan na początek roku	Stan na koniec roku	PASywa		Stan na początek roku	Stan na koniec roku
A. Aktywa trwałe		1 231 583 834,44	1 273 645 064,69	A. Fundusz		1 633 428 385,23	1 423 560 500,58
<i>Wartości niematerialne i prawne</i>				<i>Fundusz jednostki</i>		1 038 992 492,52	1 075 894 616,54
I. Rzeczowe aktywa trwałe		987 715 371,64	992 182 063,66	II. Wynik finansowy netto (+,-)		594 435 892,71	347 665 884,04
1. Środki trwałe		955 163 479,72	966 617 017,93	1.1 Zysk netto (+)		776 564 360,30	538 402 163,54
1.1 Grunty		96 301 780,29	113 070 989,04	1.2 Strata netto (-)		-182 128 467,59	-190 736 279,50
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej		655 603 720,60	652 734 138,83	III. Nadwyżka środków obrotowych (-)		0,00	0,00
1.2 Urządzenia techniczne i maszyny		33 994 685,77	20 727 642,37	IV. Odpisy z wyniku finansowego (-)		0,00	0,00
1.4 Środki transportu		164 715 736,09	176 538 784,20	V. Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek		0,00	0,00
1.5 Inne środki trwałe		4 547 556,97	3 545 463,49	Państwowe fundusze celowe		0,00	31 773 099,93
2. Środki trwałe w budowie (inwestycje)		32 551 891,92	25 565 045,73	1. Fundusz Pracy		0,00	31 773 099,93
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie (inwestycje)		0,00	0,00	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		58 018 548,94	38 751 277,83
III. Należności długoterminowe		9 127 472,79	10 998 607,52	I. Zobowiązania długoterminowe		451 525,07	509 260,09
IV. Długoterminowe aktywa finansowe		218 637 430,00	262 376 693,00	II. Zobowiązania krótkoterminowe		57 567 023,87	38 242 017,74
1. Akcje i udziały		218 637 430,00	262 376 693,00	1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		3 213 474,63	4 642 230,31
2. Papiery wartościowe długoterminowe		0,00	0,00	2. Zobowiązania wobec budżetów		4 353 301,44	8 407 787,19
3. Inne długoterminowe aktywa finansowe		0,00	0,00	3. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń		4 135 610,77	4 087 625,36
V. Wartość mienia zlikwidowanych jednostek		0,00	0,00	4. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		7 110 159,00	7 052 052,89
B. Aktywa obrotowe		472 868 064,62	235 393 128,25	5. Pozostałe zobowiązania		17 101 298,72	7 113 177,96
I. Zapasy		3 997 516,13	3 783 584,92	6. Sumy obce (depozytowe, zabezpieczenie wykonania umów)		4 205 976,09	2 008 569,12
1. Materiały		3 997 516,13	3 783 584,92	7. Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych		17 447 203,22	4 930 574,91
2. Półprodukty i produkty w toku		0,00	0,00	III. Rezerwy na zobowiązania		0,00	0,00
3. Półprodukty gotowe		0,00	0,00	D. Fundusze specjalne		3 936 248,02	3 900 043,24
4. Towary		0,00	0,00	1. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych		3 936 248,02	3 900 043,24
II. Należności krótkoterminowe		434 741 190,46	215 194 700,54	2. Inne fundusze		0,00	0,00
1. Należności z tytułu dostaw i usług		22 118,99	28 422,62	E. Rozliczenia międzyokresowe		9 068 716,87	11 053 271,36
2. Należności od budżetów		112 981,58	3 876,68	I. Rozliczenia międzyokresowe przychodów		9 068 716,87	11 053 271,36
3. Należności z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń		0,00	1 641,88	II. Inne rozliczenia międzyokresowe		0,00	0,00
4. Pozostałe należności		434 606 089,89	215 160 759,36				
5. Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych		0,00	0,00				
III. Krótkoterminowe papiery wartościowe		34 129 358,03	16 414 842,79				
1. Środki pieniężne w kasie		0,00	0,00				

2. Środki pieniężne na rachunkach bankowych	30 991 665,36	9 112 132,29			
3. Środki pieniężne państwowego funduszu celowego	3 137 692,67	7 302 710,50			
4. Inne środki pieniężne	0,00	0,00			
5. Akcje lub udziały	0,00	0,00			
6. Inne papiery wartościowe	0,00	0,00			
7. Inne krótkoterminowe papiery wartościowe	0,00	0,00			
Rozliczenia IV. międzyokresowe	0,00	0,00			
SUMA AKTYWÓW	1 704 451 899,06	1 509 038 192,94	SUMA PASYWÓW	1 704 451 899,06	1 509 038 192,94

A. Objaśnienie - wykazane w bilansie wartości aktywów trwałych i obrotowych są pomniejszone odpowiednio o umorzenie i odpisy aktualizujące.

B. Informacje uzupełniające istotne dla rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej i majątkowej:

1. Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych konto 071	25 705 564,94
1a. Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych konto 072	2 461 093,69
2. Umorzenie środków trwałych	347 095 478,28
3. Umorzenie pozostałych środków trwałych i zbiorów bibliotecznych	31 271 099,77
	6 000 076,93
4. Odpisy aktualizujące środki trwałe	0,00
5. Odpisy aktualizujące środki trwałe w budowie	0,00
6. Odpisy aktualizujące wartości niematerialne i prawne	0,00
7. Odpisy aktualizujące należności	91 993 692,37
8. Odpis aktualizujący długoterminowe aktywa finansowe	62 013 062,00
9. Rozliczenia wewnętrzne	0,00

10. Saldo Wn konta 224 i saldo Ma konta 230 w zakresie nierozliczonych środków z tytułu środków europejskich nie będących w planie finansowym jednostki i przekazywanych za pośrednictwem BGK wynosi:

POKL -	37 361 090,71
RPO -	1 630 409 207,48

Skarbnik Województwa
 Dyrektor Departamentu Finansów
 Przekazanie (2)
 Skarbnik

2017.04.07
 rok, miesiąc, dzień

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

[Signature]
 Zdzisław Calbecki

Wicemarszałek Województwa

[Signature]
 Zbigniew Ostrowski

Wicemarszałek Województwa

[Signature]
 Dariusz Kurzawa (1)

Członek Zarządu
 Województwa Kujawsko-Pomorskiego
 (1)

[Signature]
 Aneta Jędrzejewska

Członek Zarządu
 Województwa Kujawsko-Pomorskiego
 (3)

[Signature]
 Sławomir Kopyś

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE		Rachunek zysków i strat jednostek budżetowych (wariant porównawczy)	Adresat Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy a/a	
Nr identyfikacyjny REGON 092350613		sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 r.	wysłać bez pisma przewodniego	
			Stan na koniec roku poprzedniego	Stan na koniec roku bieżącego
A.	Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej	954 789 628,64	739 368 660,32	
I.	Przychody netto ze sprzedaży produktów	1 933 654,29	1 956 163,71	
II.	Zmiana stanu produktów (zwiększenie - wartość dodatnia, zmniejszenie - wartość ujemna)	0,00	0,00	
III.	Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	0,00	0,00	
IV.	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	0,00	
V.	Dotacje na finansowanie działalności podstawowej	0,00	0,00	
VI.	Przychody z tytułu dochodów budżetowych	952 855 974,35	737 412 496,61	
B.	Koszty działalności operacyjnej	418 563 708,37	381 403 926,41	
I.	Amortyzacja	59 176 661,98	69 863 881,44	
II.	Zużycie materiałów i energii	16 534 437,73	14 878 374,16	
III.	Usługi obce	147 660 471,70	118 207 928,01	
IV.	Podatki i opłaty	969 694,26	947 335,32	
V.	Wynagrodzenia	143 865 940,75	139 279 915,75	
VI.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników	32 133 431,63	31 440 035,57	
VII.	Pozostałe koszty rodzajowe	12 322 971,89	3 451 809,38	
VIII.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0,00	0,00	
IX.	Inne świadczenia finansowane z budżetu	5 768 611,21	3 259 274,78	
X.	Pozostałe obciążenia	131 487,22	75 372,00	
C.	Zysk (strata) ze sprzedaży (A - B)	536 225 920,27	357 964 733,91	
D.	Pozostałe przychody operacyjne	28 102 635,37	1 154 536,56	
I.	Zysk ze zbycia niefinansowanych aktywów trwałych	0,00	0,00	
II.	Dotacje	0,00	0,00	
III.	Inne przychody operacyjne	28 102 635,37	1 154 536,56	
E.	Pozostałe koszty operacyjne	11 068 108,85	5 682 928,72	
I.	Koszty inwestycji finansowanych ze środków własnych samorządowych zakładów budżetowych i dochodów jednostek budżetowych gromadzonych na wydzielonym rachunku	51 890,44	27 873,74	
II.	Pozostałe koszty operacyjne	11 016 218,41	5 655 054,98	
F.	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D - E)	553 260 446,79	353 436 341,75	
G.	Przychody finansowe	53 929 798,58	2 669 655,39	
I.	Dywidendy i udziały w zyskach	0,00	0,00	
II.	Odsetki	9 036 049,15	2 667 030,36	
III.	Inne	44 893 749,43	2 625,03	
H.	Koszty finansowe	12 770 195,69	8 440 113,10	
I.	Odsetki	12 752 534,81	8 400 127,33	
II.	Inne	17 660,88	39 985,77	

K.	Zysk (strata) brutto (I + - J)	594 420 049,68	347 665 884,04
L.	Podatek dochodowy	0,00	0,00
M.	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty) oraz nadwyżki środków obrotowych	0,00	0,00
N.	Zysk (strata) netto (K - L -M)	594 420 049,68	347 665 884,04

Informacje uzupełniające istotne dla oceny rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej

1. Informacje o kwocie i charakterze poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie.
2. Różnica między stanem na koniec 2015 r. wykazana w łącznym rachunku zysków i strat na 31.12.2015 r. w pozycjach K i N zysk (strata brutto netto) a stanem na początek 01.01.2016 r. wynika z uchylecia w 2016 r. pozycji J. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) w wysokości 15.843,03 zł. dotyczy następujących jednostek:
  - 1.699,77 zł Medyczo Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Toruniu,
  - 14.143,26 zł Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 w Bydgoszczy.

Skarbnik Województwa
Dyrektor Departamentu Finansów

[Signature]
(Skarbnik) (2)

2017.04.07
(rok, miesiąc, dzień)

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTW

[Signature]
Piotr Calbecki.....
(Zarząd)

Wicemarszałek Województwa

[Signature] (1)
Zbigniew Ostrowski

Wicemarszałek Województwa

[Signature] (1)
Dariusz Kurzawa

Członek Zarządu
Województwa Kujawsko-Pomorskiego (1)

[Signature]
Aneta Jędrzejewska

Członek Zarządu
Województwa Kujawsko-Pomorskiego (3)

[Signature]
Sławomir Kopyść

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE		Zestawienie zmian w funduszu jednostek budżetowych		Adresat Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy a/a	
Nr identyfikacyjny REGON 092350613		sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 r.		wysłać bez pisma przewodniego	
				Stan na koniec roku poprzedniego	Stan na koniec roku bieżącego
I.	Fundusz jednostki na początek okresu (BO)	1 055 008 602,00	1 038 992 492,52		
1.	Zwiększenia funduszu (z tytułu)	1 762 741 231,26	1 540 221 684,22		
1.1.	Zysk bilansowy za rok ubiegły	633 936 716,57	776 564 360,30		
1.2.	Zrealizowane wydatki budżetowe	957 365 773,37	666 549 611,15		
1.3.	Zrealizowane płatności ze środków europejskich	0,00	0,00		
1.4.	Środki na inwestycje	160 711 350,51	61 135 950,92		
1.5.	Aktualizacja wyceny środków trwałych	0,00	0,00		
1.6.	Nieodpłatnie otrzymane środki trwałe i środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne i prawne	12 950 623,40	32 012 722,15		
1.7.	Aktywa przejęte od zlikwidowanych lub połączonych jednostek	5 320,00	0,00		
1.8.	Aktywa otrzymane w ramach centralnego zaopatrzenia	0,00	0,00		
1.9.	Pozostałe odpisy z wyniku finansowego za rok bieżący	0,00	0,00		
1.10.	Inne zwiększenia	-2 228 552,59	3 959 039,70		
2.	Zmniejszenia funduszu jednostki (z tytułu)	1 778 757 340,74	1 503 319 560,20		
2.1.	Strata za rok ubiegły	178 645 897,69	182 128 467,59		
2.2.	Zrealizowane dochody budżetowe	962 820 996,59	740 414 970,90		
2.3.	Rozliczenie wyniku finansowego i środków obrotowych za rok ubiegły	0,00	0,00		
2.4.	Dotacje i środki na inwestycje	545 554 479,87	521 402 354,11		
2.5.	Aktualizacja wyceny środków trwałych	0,00	0,00		
2.6.	Wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych	45 059 494,53	23 748 609,12		
2.7.	Pasywa przejęte od zlikwidowanych (połączonych) jednostek	0,00	0,00		
2.8.	Aktywa przekazane w ramach centralnego zaopatrzenia	0,00	0,00		
2.9.	Inne zmniejszenia	46 676 472,06	35 625 158,48		
II.	Fundusz jednostki na koniec okresu (BZ) (poz.I+1-2)	1 038 992 492,52	1 075 894 616,54		
III.	Wynik finansowy netto za rok bieżący (+,-)	594 435 892,71	347 665 884,04		
1.	zysk netto	776 564 360,30	538 402 163,54		
2.	strata netto (-)	-182 128 467,59	-190 736 279,50		
IV.	Nadwyżka dochodów jednostek budżetowych, nadwyżka środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych	0,00	0,00		
V.	Fundusz (poz.II+,-III-IV)	1 633 428 385,23	1 423 560 500,58		

Informacje uzupełniające istotne dla oceny rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Skarbnik Województwa
Dyrektor Urzędu Marszałkowskiego
Poznań, dnia 2017.04.07
(Skarbnik)

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

2017.04.07
(rok, miesiąc, dzień)

Piotr Calbecki
Wicemarszałek Województwa

Członek Zarządu
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Skarbnik
Sławomir Kopyść

Wicemarszałek Województwa

Dariusz Kurzawa
(1)

Zbigniew Ostrowski
(1)

Członek Zarządu
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
(1)

Aneta Jędrzejewska

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Dla Sejmiku i Zarządu Województwa Kujawsko- Pomorskiego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego **Województwa Kujawsko-Pomorskiego** z siedzibą w Toruniu (87-100), Plac Teatralny 2, na które składa się:

- 1) Wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- 2) Bilans sporządzony na dzień 31.12.2016 r. z wykonania budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego wykazujący po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą
PLN 108 370 642,61
- 3) Łączny Bilans sporządzony na dzień 31.12.2016 r. obejmujący dane wynikające z bilansów Samorządowych Jednostek Budżetowych, który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą
PLN 1 509 038 192,94
- 4) Łączny Rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. obejmujący dane wynikające z rachunku zysków i strat Samorządowych Jednostek Budżetowych wykazujący zysk netto w wysokości
PLN 347 665 884,04
- 5) Łączne Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym Samorządowych Jednostek Budżetowych za rok obrotowy od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. wykazujące zmniejszenie funduszu własnego
PLN 209 867 884,65

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest odpowiedzialny za prawidłowość ksiąg rachunkowych, sporządzenie i rzetelną prezentację tego sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 j.t. ze zm.), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Kierownik jednostki jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, Zarząd Województwa jest zobowiązany do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe rzetelnie i jasno, przedstawia sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy jednostki zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1/ rozdziału 7 ustawy o rachunkowości,
- 2/ krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce,

M

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych pod numerem 2695

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
KRS 0000121840; NIP: 113-23-76-412; Regon: 015205213; Kapitał zakładowy 50.000 zł
Konto: Bank Zachodni WBK S.A.32 Oddział w Warszawie: 55 1090 1753 0000 0001 0065 8816

Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe i księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnych nieprawidłowości w sprawozdaniu finansowym na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją sprawozdania finansowego w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez kierownika jednostki oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii.

Naszym zdaniem, zbadane sprawozdanie finansowe:

- a) przekazuje rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej jednostki na dzień 31.12.2016 r. jak też jej wynik finansowy za rok obrotowy od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- b) zostało sporządzone, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- c) jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa i postanowieniami statutu Województwa.

Warszawa, dnia 25 kwietnia 2017 roku

W imieniu:

POL - TAX Sp. z o.o.

Podmiot uprawniony do badania

sprawozdań finansowych pod numerem 2695

Kluczowy Biegły Rewident

Teresa Imbiorowicz

Nr ewid. 7759

POL-TAX Sp. z o.o.
ul. Bora Komorowskiego 56c lok. 91
03-982 Warszawa
tel. (22) 616 55 11, fax: 616 60 95
NIP: 113-23-76-412, REGON: 015205213

(Siedziba podmiotu uprawnionego
do badania sprawozdań finansowych)

RAPORT

z badania sprawozdania finansowego

Województwa Kujawsko-Pomorskiego z siedzibą w Toruniu 87-100,

Plac Teatralny 2

za rok obrotowy od 01.01.2016r. - 31.12.2016r.

A. INFORMACJE OGÓLNE

1. W oparciu o postanowienia umowy nr WZP.273.24.2016 zawartej dnia 28.12.2016 r. pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim, a firmą „POL - TAX” Sp. z o.o. w Warszawie wpisaną na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 2695 przeprowadzono badanie sprawozdania finansowego zleceniodawcy za rok obrotowy 2016 obejmując badaniem:

- 1) Bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 r. z wykonania budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego wykazujący po stronie aktywów i pasywów sumę: **108 370 642,61 zł**
- 2) Łączny bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 r. obejmujący dane wynikające z bilansów Samorządowych Jednostek Budżetowych wykazujący po stronie aktywów i pasywów sumą **1 509 038 192,94 zł**
- 3) Łączny rachunek zysków i strat za okres od 01 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat Samorządowych Jednostek Budżetowych wykazujący zysk netto **347 665 884,04 zł**
- 4) Łączne zestawienie zmian w funduszu jednostki za okres od 01 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. obejmujący dane wynikające z zestawień zmian w funduszach Samorządowych Jednostek Budżetowych wykazujący zmniejszenie funduszu jednostki o kwotę **209 867 884,65 zł**

Y_n

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych pod numerem 2695

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

KRS 0000121840; NIP: 113-23-76-412; Regon: 015205213; Kapitał zakładowy 50.000 zł

Konto: Bank Zachodni WBK S.A.32 Oddział w Warszawie: 55 1090 1753 0000 0001 0065 8816

2. Badanie w dużej mierze przeprowadzono metodą wrywkową. Ograniczenie do wybranych prób zastosowano również w zakresie rozrachunków z budżetem, w związku z czym mogą powstać różnice pomiędzy wynikami ewentualnych kontroli skarbowych przeprowadzanych zwykle metodą pełną, a ustaleniami zawartymi w niniejszym raporcie.
3. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXVIII/479/16 z dnia 19.12.2016 r. dokonał wyboru podmiotu audytorskiego „POL-TAX” Sp. z o.o. do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego za rok 2016.
4. Podmiot uprawniony do badania jak i przeprowadzający w jego imieniu badanie kluczowy biegły rewident wraz z asystentką stwierdzają niniejszym, że są niezależni od badanej jednostki.
5. Obowiązkowe badanie w świetle przepisów ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2016, poz.1870 j.t. ze zm.) .) przeprowadziła w dniach od 20.03.2017 r. do 25.04.2017 r. (z przerwami) kluczowy biegły rewident Teresa Imbiorowicz nr w rejestrze 7759 wraz z asystentką Bożeną Popławską na miejscu w badanej jednostce samorządu terytorialnego oraz w siedzibie podmiotu uprawnionego.
6. Badana jednostka udostępniła żądane przez biegłego rewidenta dane, informacje i udzieliła wyjaśnień niezbędnych do przeprowadzenia badania, co m. in. potwierdzone zostało oświadczeniem Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25.04.2017 r. o kompletnym ujęciu danych w księgach rachunkowych i wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych oraz o istotnych zdarzeniach, które nastąpiły po dacie bilansu do dnia złożenia oświadczenia.
7. Województwo Kujawsko-Pomorskie działa na podstawie:
  - Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 poz.486 j.t. ze zm.)
  - Statutu Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjętego uchwałą Nr 72/99 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 marca 1999 r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2004 r. Nr 107, poz. 1816) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą Nr XXV/495/08 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 08 września 2008 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 135, poz. 2124 z 2008 r.) Nr III/75/15 Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 26 stycznia 2015 r., Nr X/269/15 Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r.
8. Zgodnie z powyższymi aktami prawa, mieszkańcy Województwa tworzą regionalną wspólnotę samorządową. Województwo posiada osobowość prawną.
9. Celem Województwa jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb regionalnej wspólnoty samorządowej oraz kreowanie warunków pełnego uczestnictwa mieszkańców w życiu wspólnoty. Do zakresu działania Samorządu Województwa należy wykonywanie zadań publicznych o charakterze wojewódzkim niezastrzeżonych ustawami na rzecz organów administracji rządowej i innych jednostek organizacyjnych. Samorząd Województwa wykonuje zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z ustaw, a także powierzone na mocy porozumień zawartych z właściwymi organami administracji rządowej lub organami innych jednostek.

10. Samorząd wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

11. Siedzibą Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest miasto Toruń. Obszar Województwa określony jest w ustawie z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. nr 96, poz. 603 ze zm.). Mapa Województwa oraz wykaz gmin i powiatów stanowi załącznik nr 1 do Statutu.

12. Organami Samorządu Województwa są:

- 1) Sejmik,
- 2) Zarząd.

W roku 2014 na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r, poz. 596) oraz Statutu Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2008 r. Nr.158, poz. 2465) były dokonane zmiany w Organach Samorządu Województwa.

W skład Sejmiku wchodzi radni w liczbie 33 osób.

Prezydium Sejmiku w badanym okresie i na dzień zakończenia badania, przedstawia się następująco:

- o Pan Ryszard Bober - Przewodniczący Sejmiku Województwa od dnia 01.12.2014 r. powołany Uchwałą NR I/1/14 z dnia 1 grudnia 2014 r.
- o Pan Adam Banaszak - Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa od dnia 01.12.2014 r. powołany Uchwałą NR I/2/14 z dnia 01.grudnia 2014 r.
- o Pan Jarosław Katulski –Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa od dnia 01.12.2014 r. Powołany Uchwałą NR I/2/14 z dnia 01 grudnia 2014 r
- o Pan Marek Nowak –Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa od dnia 01.12.2014 r.

Skład Zarządu.

W badanym okresie funkcję Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego pełnił Pan Piotr Całbecki, powołany;

- o Uchwałą Nr I/3/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 01.12.2014 r.

Uchwałą NR.I/4/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 01.12.2014 r. w sprawie wyboru Wicemarszałka Zarządu na kadencję od dnia 01.12.2014 r. wybrano:

- o Pana Dariusza Kurzawę – Wicemarszałkiem Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Uchwałą NR.I/6/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 01.12.2014 r. w sprawie wyboru Wicemarszałka Zarządu na kadencję od dnia 01.12.2014 r. wybrano:

- o Pana Zbigniewa Ostrowskiego – Wicemarszałkiem Województwa Kujawsko-Pomorskiego

52

Uchwałą Nr I/5/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 01.12.2014 w sprawie wyboru członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na kadencję od dnia 01.12.2014 r. wybrano:

- o Panią Anetę Jędrzejewską – Członkiem Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
- o Pana Sławomira Kopyść – Członkiem Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Funkcję Skarbnika Województwa Kujawsko-Pomorskiego w badanym okresie i na dzień zakończenia badania pełnił Pan Paweł Adamczyk.

Rejestracja podatkowa i statystyczna Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

- NIP 956-19-69-536 nadany przez Pierwszy Urząd Skarbowy w Toruniu.
- REGON 092350613 nadany przez Urząd Statystyczny w Bydgoszczy,

13. Łączne sprawozdanie finansowe obejmuje jednostkowe sprawozdania finansowe jednostek budżetowych, nad którymi nadzór sprawuje Województwo Kujawsko-Pomorskie (każda z nich samodzielnie prowadzi księgowość):

1. Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku,
2. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu,
3. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu,
4. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu,
5. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy,
6. Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku,
7. Okręgowy Ośrodek Doksztalcania Zawodowego w Bydgoszczy,
8. Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Toruniu,
9. Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli we Włocławku,
10. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu,
11. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Bydgoszczy,
12. Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Inowrocławiu,
13. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 dla Dzieci i Młodzieży Słabo Widzącej i Niewidzącej im. Louisa Braille'a w Bydgoszczy ,
14. Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Toruniu,
15. Biblioteka Pedagogiczna w Toruniu,
16. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 im. Gen. S. Maczka w Bydgoszczy,
17. Zespół Szkół Specjalnych Nr 1 w Ciechocinku,
18. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka w Toruniu,
19. Zespół Szkół Nr 33 Specjalnych dla Dzieci i Młodzieży Przewlekle Chorej w Bydgoszczy,
20. Brodnicki Park Krajobrazowy w Grzmięcy,

20. Brodnicki Park Krajobrazowy w Grzmięcy,
21. Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy w Czarnym Bryńsku,
22. Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy w Kowalu,
23. Krajeński Park Krajobrazowy w Więcborku,
24. Nadgoplański Park Tysiąclecia w Kruszwicy,
25. Tucholski Park Krajobrazowy w Tucholi,
26. Wdecki Park Krajobrazowy w Osiu,
27. Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego w Świeciu,
28. Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy.

Fundusz na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosi **1 423 560 500,58 zł**.

Rokiem obrotowym badanej jednostki jest rok kalendarzowy.

14. Sprawozdanie finansowe Województwa Kujawsko-Pomorskiego za rok 2015, w którym:

- 1) suma bilansowa aktywów i pasywów z wykonania budżetu Jednostki Samorządu terytorialnego wynosiła: **75 062 520,37 zł**
- 2) łączny bilans wynikający z bilansów Samorządowych Jednostek Budżetowych wykazujący po stronie aktywów i pasywów sumę: **1 704 451 899,06 zł**
- 3) łączny rachunek zysków i strat Samorządowych Jednostek Budżetowych wykazujący zysk netto: **594 435 892,71 zł**
- 4) łączne zestawienie zmian w funduszu jednostki obejmujący dane wynikające z zestawień zmian w funduszach Samorządowych Jednostek Budżetowych wykazujące zmniejszenie funduszu o kwotę: **121 361 949,03 zł**

Sprawozdanie finansowe za rok 2015 zostało zatwierdzone dnia 23 maja 2016 r. Uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego NR XX/355/16.

Województwo Kujawsko-Pomorskie podlegało obowiązkowemu badaniu sprawozdań finansowych.

B. ANALIZA SYTUACJI MAJĄTKOWEJ I FINANSOWEJ

1. Analiza porównawcza na podstawie danych bilansowych

BILANS - Aktywa w tys. zł.

Lp.	Wyszczególnienie	2016		2015		2014		Zmiana stanu			
		tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%
								2016/2015		2016/2014	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.	Aktywa trwałe	1 273 645,1	84,3	1 231 583,8	72,3	1 145 315,3	72,5	42 061,3	103,4	128 329,8	111,2
I.	Wartości niematerialne i prawne	8 087,7	0,5	16 103,5	1	2 829,9	0,2	(8 015,8)	50,2	5 257,8	285,8
II.	Rzeczowe aktywa trwałe	992 182,1	65,7	987 715,4	58	937 083,3	59,3	4 466,7	100,5	55 098,8	105,9
III.	Należności długoterminowe	10 998,6	0,7	9 127,5	0,5	9 214,7	0,6	1 871,1	120,5	1 783,9	119,4
IV.	Inwestycje długoterminowe	262 376,7	17,4	218 637,4	12,8	196 187,4	12,4	43 739,3	120,0	66 189,3	133,7
V.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe										
B.	Aktywa obrotowe	235 393,1	15,7	472 868,1	27,7	435 705,8	27,5	(237 475,0)	49,8	(200 312,7)	54,0
I.	Zapasy	3 783,6	0,3	3 997,5	0,2	3 495,8	0,2	(213,9)	94,6	287,8	108,2
II.	Należności krótkoterminowe	215 194,7	14,3	434 741,2	25,5	403 079,7	25,5	(219 546,5)	49,5	(187 885,0)	53,4
III.	Inwestycje krótkoterminowe	16 414,8	1,1	34 129,4	2,0	29 130,3	1,8	(17 714,6)	48,1	(12 715,5)	56,3
IV.	Krótkoterminowe rozliczenia m/o										
C.	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy										
D.	Udziały (akcje) własne										
	Aktywa razem	1 509 038,2	100,0	1 704 451,9	100,0	1 581 021,1	100,0	(195 413,7)	88,5	(71 982,9)	95,4

BILANS - Pasywa w tys. zł.

Lp.	Wyszczególnienie	2016		2015		2014		Zmiana stanu			
		tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%	2016/2015		2016/2014	
								udziału	udziału	udziału	udziału
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.	Kapitał (fundusz) własny	1 423 560,5	94,4	1 633 428,4	95,9	1 512 066,4	95,6	(209 867,9)	87,1	(88 505,9)	94,1
I.	Kapitał (fundusz) podstawowy	1 075 894,6	71,4	1 038 992,5	61,0	1 065 141,8	67,4	36 902,1	103,6	10 752,8	101,0
II.	Kapitał (fundusz) zapasowy										
III.	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny										
IV.	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe										
V.	Zysk (strata) z lat ubiegłych										
VI.	Zysk (strata) netto	347 665,9	23,0	594 435,9	34,9	446 924,6	28,2	(246 770,0)	(58,5)	(99 258,7)	77,8
VII.	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)										
B.	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	85 477,7	5,6	71 023,5	4,1	68 954,7	4,4	14 454,2	120,4	16 523,0	124,0
I.	Rezerwy na zobowiązania										
II.	Zobowiązania długoterminowe	509,3	0,0	451,5	0,0			57,8	112,8	509,3	
III.	Zobowiązania krótkoterminowe	73 915,2	4,9	61 503,3	3,6	59 709,1	3,8	12 411,9	120,2	14 206,1	123,8
IV.	Rozliczenia międzyokresowe	11 053,2	0,7	9 068,7	0,5	9 245,6	0,6	1 984,5	121,9	1 807,6	119,6
Pasywa razem		1 509 038,2	100,0	1 704 451,9	100,0	1 581 021,1	100,0	(195 413,7)	88,5	(71 982,9)	95,4

Dane zawarte w aktywach i pasywach za rok badany w warunkach porównywalnych do roku poprzedzającego wykazały zmniejszenie aktywów i pasywów o 11,5 %, zmiany obejmują, w tym;

- ✓ Aktywa trwale o (+) 3,4 %
- ✓ Aktywa obrotowe o (-) 50,2 %,
- ✓ Fundusz własny o (-) 12,9%
- ✓ Rezerwy i zobowiązania o (+) 20,4%.

2. Analiza porównawcza na podstawie danych z Rachunku zysków i strat

Lp.	Wyszczególnienie	2016 rok		2015 rok		2014 rok		Zmiana stanu			
		tys. zł	% udziału	tys. zł	% udziału	tys. zł	% udziału	tys. zł	%	tys. zł	%
								2016/2015		2016/2014	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A. Działalność podstawowa											
1.	Przychody netto ze sprzedaży	739 368,7	99,5	954 789,6	92,1	838 423,1	96,4	(215 420,9)	77,4	(99 054,5)	88,2
2.	Koszt własny sprzedaży	381 403,9	96,4	418 563,7	94,6	395 446,1	93,4	(37 159,8)	91,1	(14 042,2)	96,4
3.	Wynik na sprzedaży	357 964,7		536 225,9		442 977,0		(178 261,2)	66,8	(85 012,3)	80,8
B. Pozostała działalność operacyjna											
1.	Pozostałe przychody operacyjne	1 154,5	0,2	28 102,6	2,7	20 104,4	2,3	(26 948,1)	4,1	(18 949,9)	5,7
2.	Pozostałe koszty operacyjne	5 682,9	1,4	11 068,1	2,5	9 416,6	2,2	(5 385,2)	51,3	(3 733,7)	60,4
3.	Wynik na działalności operacyjnej	(4 528,4)		17 034,5		10 687,8		(21 562,9)	(26,6)	(15 216,2)	(42,4)
C.	Wynik operacyjny (A3+B3)	353 436,3		553 260,4		453 664,8		(199 824,1)	63,9	(100 228,5)	77,9
D. Działalność finansowa											
1.	Przychody finansowe	2 669,7	0,4	53 929,8	5,2	11 565,4	1,3	(51 260,1)	5,0	(8 895,8)	23,1
2.	Koszty finansowe	8 440,1	2,1	12 770,2	2,9	18 310,1	4,3	(4 330,1)	66,1	(9 870,0)	46,1
3.	Wynik na działalności finansowej	(5 770,4)		41 159,6		(6 744,7)		(46 930,0)	(14,0)	974,3	85,6
E.	Zysk (strata) brutto (C+D3)	347 665,9		594 420,0		446 920,1		(246 754,1)	58,5	(99 254,2)	77,8
F.	Obowiązkowe obciążenia-razem			15,8 (15,8)		4,6 (4,6)		(15,8)		(4,6)	
G.	Zysk (strata) netto (E-F)	347 665,9		594 435,8		446 924,7		(246 769,9)	58,5	(99 258,8)	77,8

Przychody ogółem	743 192,9	100,0	1 036 822,0	100,0	870 093,0	100,0	(293 629,2)	71,7	(126 900,1)	85,4
------------------	-----------	-------	-------------	-------	-----------	-------	-------------	------	-------------	------

Koszty ogółem	395 527,0	100,0	442 402,0	100,0	423 172,9	100,0	(46 875,0)	89,4	(27 645,9)	93,5
---------------	-----------	-------	-----------	-------	-----------	-------	------------	------	------------	------

Dane zawarte w Rachunku zysków i strat w warunkach porównawczych za rok 2016 w stosunku do roku 2015 wykazały zmiany;

- ✓ przychodów i zysków ogółem o (-) 28,3 %,
- ✓ kosztów i strat o (-) 10,6 %,
- ✓ zysk netto o (-) 41,5 %

C. USTALENIE SZCZEGÓŁOWE

I. Ustalenia dotyczące organizacji księgowości

1. Ustalenie dotyczące stosowanego systemu księgowości

Województwo Kujawsko-Pomorskie prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o Zarządzenie Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 15/2014 z dnia 28 marca 2014 r. oraz zmieniające Zarządzenie Nr 77/2014 z dnia 30 grudnia 2014 w sprawie Zasad (polityki) rachunkowości dla budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Zakładowy Plan Kont określa między innymi wykaz kont księgi głównej, zasady funkcjonowania kont księgi głównej oraz zasady prowadzenia ewidencji analitycznej i jej powiązania z kontami księgi głównej. Samorządowe jednostki budżetowe stosują dokumentacje (polityki) rachunkowości wdrożone we własnym zakresie adekwatnie do specyfiki działalności. Zastosowane procedury badawcze pozwoliły uznać te dokumentacje (polityki) rachunkowości za spełniające w istotnym zakresie wymagania określone w art. 10 ustawy o rachunkowości i przepisów szczególnych obowiązujących jednostkę.

Udokumentowanie operacji gospodarczych, księgi rachunkowe oraz powiązania zapisów księgowych z dokumentami oraz sprawozdaniem finansowym spełnia wymogi ustawy o rachunkowości. Zachowana jest merytoryczna ciągłość bilansowa.

Księgi rachunkowe jednostki są przechowywane w siedzibach poszczególnych jednostek oraz w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego.

Kontrola wewnętrzna sprawowana jest przez pracowników Departamentu Kontroli i Audytu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W zakresie rachunkowości podział kontroli pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym dowodów księgowych jest zachowany.

Na system kontroli wewnętrznej, poza podziałem funkcji składają się:

- zorganizowany system obiegu dokumentów, w powiązaniu z systemem księgowości,
- inwentaryzacja składników majątkowych.

Ponadto kontrola wewnętrzna zapewnia:

- kontrolę dyspozycyjności rzeczowymi składnikami majątku,
- kontrolę dyspozycji środkami pieniężnymi,
- rozliczenie osób odpowiedzialnych za powierzone im mienie,
- kontrolę rozrachunków z kontrahentami i pracownikami,
- kontrolę rozrachunków z budżetem,
- prawidłowe i kompletne ujęcie w ewidencji zdarzeń dokonanych w roku 2016

Odpowiedzialność materialna za powierzone mienie jest zachowana.

Pracownicy zatrudnieni są na podstawie zawartych umów o pracę, bądź umów zlecenia.

M ~

2. Inwentaryzacja

Zarządzeniem NR 72/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r. Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego została przeprowadzona inwentaryzacja n/w aktywów i pasywów w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu według stanu na dzień 31.12.2016 r.

- spisem z natury ;
  - środki pieniężne w kasie , czeki i weksle,
  - druki ścisłego zarachowania,
  - zapasy materiałów w magazynie
- potwierdzeniami stanu sald na dzień 31.12.2016 r.
  - środki pieniężne na rachunkach bankowych ,
  - salda należności i zobowiązań,
  - długoterminowe aktywa finansowe,
  - krótkoterminowe papiery wartościowe,
- weryfikacja sald pozostałych aktywów i pasywów na dzień 31.12.2016 r.
- pozostałe składniki aktywów zinwentaryzowane zostały poprzez weryfikację ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami na dzień 31 grudnia 2016 r.

Powstałe różnice inwentaryzacyjne zostały rozliczone .

Zachowano terminowość i częstotliwość przeprowadzenia inwentaryzacji określone w art. 26 ustawy o rachunkowości.

II. INFORMACJE O WYBRANYCH, ISTOTNYCH POZYCJACH BILANSU ŁĄCZNEGO

Ustalenia ogólne

Sprawozdanie finansowe łączne obejmuje sprawozdanie finansowe Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu oraz sprawozdania finansowe Jednostek organizacyjnych nadzorowanych przez Województwo Kujawsko-Pomorskie.

Łączne sprawozdanie finansowe sporządzone zostało na podstawie ksiąg rachunkowych zawierających salda z bilansu otwarcia, operacje ujęte w księgach za rok obrotowy oraz zestawienia obrotów i sald z kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych.

AKTYWA

AKTYWA TRWAŁE

1 273 645 064,69 zł

I. Wartości niematerialne i prawne	8 087 700,51zł
II. Rzeczowe aktywa trwałe	992 182 063,66 zł
▪ środki trwałe	966 617 017,93 zł
▪ środki trwałe w budowie	25 565 045,73 zł

Stan wartościowy środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wynika ze szczegółowej ewidencji, która zapewnia ustalenie wartości początkowej oraz umorzenie dla poszczególnych obiektów inwentarzowych.

Zgodnie z par. 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych, państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. nr 289 ze zm.), Jednostka prezentuje w tej pozycji środki trwałe otrzymane w zarząd lub użytkowanie i przeznaczone na potrzeby jednostki.

Wycena rzeczowego majątku trwałego dokonana została zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości według cen nabycia, pomniejszonych o odpisy umorzeniowe, z wyjątkiem środków trwałych otrzymanych nieodpłatnie, na podstawie decyzji właściwego organu, które wycenia się w wartości rynkowej lub w wartości określonej w tej decyzji.

Środki trwałe są umarżane i amortyzowane przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. Wartość umorzenia razem środków trwałych na dzień 31.12.2016 r. wynosi **378 366 578,05 zł**.

III. Należności długoterminowe **10 998 607,52 zł**

Wykazane w sprawozdanie finansowym za okres badany pozostają do rozliczenia w następujących okresach.

IV. Długoterminowe aktywa finansowe **262 376 693,00 zł**

Investycje długoterminowe dotyczą posiadanych przez Województwo udziałów i akcji w Spółkach prawa handlowego. Wycena bilansowa nastąpiła w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości tych aktywów.

Wykazane saldo zostało ustalone prawidłowo.

AKTYWA OBROTOWE

- I. Zapasy** 3 783 584,92 zł
W grupie zapasów występują materiały znajdujące się na stanach magazynowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
Stan Zapasów został potwierdzony spisem z natury według stanu na dzień 31.12.2016 r.
- II. Należności krótkoterminowe** 215 194 700,54 zł
Należności zostały wykazane w wartościach netto.
Inwentaryzacja należności metodą weryfikacji i potwierdzeniami sald została przeprowadzona na dzień 31.12.2016 r.
Odpis aktualizujący należności na dzień bilansowy stanowi kwotę 91 993 692,37 zł.
- III. Krótkoterminowe papiery wartościowe** 16 414 842,79 zł
- **pieniężne na rachunkach bankowych** 9 112 132,29 zł
  - **środki państwowego funduszu celowego** 7 302 710,50 zł
- Środki pieniężne na rachunkach bankowych zostały wykazane w wartościach nominalnych. Zaprezentowane w bilansie salda zostały potwierdzone na dzień 31.12.2016 r. przez banki obsługujące Województwo oraz Jednostki Budżetowe Samorządu Terytorialnego.

PASYWA

- I. Fundusz** 1 423 560 500,58 zł
Na dzień 31.12.2016 r. stan funduszu ilustruje poniższa tabela

L.P.	T Y T U Ł	Stan na dzień 31.12.2016
1.	Fundusz Jednostki	1 075 894 616,54
2.	Wynik finansowy netto	347 665 884,04
2.1	Zysk netto	538 402 163,54
2.2	Strata netto	(190 736 279,50)
3.	Nadwyżka środków obrotowych (-)	
Fundusz razem		1 423 560 500,58

Zestawienie zmian w Funduszu jednostki za okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. przedstawia szczegółowy zakres zmian wartości funduszu.

- II. Zobowiązania długoterminowe** 509 260,09 zł
Wykazane zobowiązania długoterminowe na dzień bilansowy wystąpiły w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu.
- III. Zobowiązania krótkoterminowe** 38 242 017,74 zł
Na dzień 31.12.2016 r. obejmują :
- 1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług** 4 642 230,31 zł
Zobowiązania wobec dostawców i odbiorców zostały wykazane w kwotach wymagających zapłaty.
Stan zobowiązań wynika z ewidencji ujętej w księgach rachunkowych.

- 2. Zobowiązania wobec budżetów** **8 407 787,19 zł**
Zobowiązania wobec budżetów obejmują , podatek od wynagrodzeń, PFRON, podatek VAT.
Zaprezentowane zobowiązania wynikają z ewidencji w księgach rachunkowych, zobowiązania wobec budżetów zostały uiszczone w obowiązujących terminach.
- 3. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych** **4 087 625,36 zł**
Zobowiązania obejmują głównie składki ZUS od wynagrodzeń z miesiąca grudnia 2016 r. oraz od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok 2016 r.
Wykazane zobowiązania zostały uregulowane w obowiązujących terminach.
- 4. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń** **7 052 052,89 zł**
Dotyczą one głównie zobowiązań wobec pracowników z tytułu dodatkowego wynagrodzenia za 2016 r.
- 5. Pozostałe zobowiązania** **7 113 177,96 zł**
Pozostałe zobowiązania obejmują głównie zobowiązania Urzędu Marszałkowskiego przede wszystkim z tytułu rozliczenia funduszy, opłat za emisję gazów, kaucje, wadia, dostawa wody, odprowadzanie odpadów i ścieków. Salda wynikają z ksiąg rachunkowych wykazanych na dzień bilansowy.
- 6. Sumy obce** **2 008 569,12 zł**
Zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym sumy obce na dzień bilansowy dotyczą zobowiązań depozytowych i zabezpieczeń w zakresie wykonania umów.
- 7. Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych** **4 930 574,91 zł**
Zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym rozliczenia środków na wydatki budżetowe i dochodów budżetowych wynikają z ewidencji księgowej roku badanego.
- IV. Fundusze specjalne** **3 900 043,24 zł**
Województwo Kujawsko-Pomorskie w Funduszach Specjalnych na dzień bilansowy wykazuje Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych .Fundusz ten jest tworzony i wykorzystany zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.
- V. Rozliczenia międzyokresowe** **11 053 271,36zł**
Zaprezentowane rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonane są z zachowaniem zasady ostrożności.
Jednostka w ewidencji księgowej nie wyodrębnia rozliczeń międzyokresowych z podziałem na długo- i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

USTALENIA DOTYCZĄCE RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

Województwo Kujawsko-Pomorskie sporządza rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym.

A. Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej	739 368 660,32 zł
Struktura przychodów dostosowana jest do działalności jednostki samorządu terytorialnego. Wykazane przychody dotyczą przychodów zrealizowanych z dochodów budżetowych. Według oświadczenia przychody ze sprzedaży zostały ujęte kompletnie.	
B. Koszty działalności operacyjnej	381 403 926,41 zł
Przedstawiono w Rachunku zysków i strat według poszczególnych rodzajów. Koszty zostały ustalone w sposób współmierny do przychodów, z uwzględnieniem nadrzędnych zasad rachunkowości, w tym zasady memoriału. Poniesione koszty operacyjne odzwierciedlają we wszystkich istotnych aspektach rzeczywisty przebieg przeprowadzonych operacji gospodarczych. Prawdliwość kwalifikacji kosztów działalności operacyjnej nie budzi zastrzeżeń.	
C. Pozostałe przychody operacyjne	1 154 536,56 zł
Pozostałe przychody operacyjne dotyczą w przeważającej części przychodów zrealizowanych w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu z tytułu wpływów z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.	
D. Pozostałe koszty operacyjne	5 682 928,72 zł
Pozostałe koszty operacyjne dotyczą w przeważającej części kosztów poniesionych w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu głównie z tytułu wydatków dotyczących Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.	
E. Przychody finansowe	2 669 655,39 zł
Przychody finansowe obejmują głównie odsetki .	
F. Koszty finansowe	8 440 113,10 zł
Koszty finansowe obejmują głównie odsetki naliczone zapłacone	
H. Zysk brutto	347 665 884,04 zł
I. Zysk netto	347 665 884,04 zł

III. USTALENIE DOTYCZĄCE BILANSU Z WYKONANIA BUDŻETU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bilans jednostki samorządu terytorialnego sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 r.

AKTYWA	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015	PASYWA	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
I. Środki pieniężne	95 644 146,20	50 253 503,15	I. Zobowiązania	302 271 199,98	344 969 353,91
I.1. Środki pieniężne	95 644 146,20	50 253 503,15	I.1. Zobowiązania finansowe	298 117 035,37	327 297 987,14
I.1.1. Środki pieniężne budżetu	89 089 978,79	47 661 674,15	I.1.1. Krótkoterminowe (do 12 mies.)	36 180 951,77	42 580 951,77
I.1.2. Pozostałe środki pieniężne	6 554 167,41	2 591 829,00	I.1.2. Długoterminowe (pow. 12 mies.)	261 936 083,60	284 717 035,37
II. Należności i rozliczenia	12 726 496,41	24 809 017,22	I.2. Zobowiązania wobec budżetów	4 151 565,70	17 076 352,40
II.1. Należności finansowe	5 000 000,00	5 000 000,00	I.3. Pozostałe zobowiązania	2 598,91	595 014,37
II.1.1. Krótkoterminowe (do 12 mies.)	3 000 000,00	4 200 000,00	II. Aktywa netto budżetu	(211 240 835,65)	(284 302 976,02)
II.1.2. Długoterminowe (pow. 12 mies.)	2 000 000,00	800 000,00	II.1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	69 099 801,96	4 144 421,59
II.2. Należności od budżetów	2 790 413,65	2 355 920,50	II.1.1. Nadwyżka budżetu (+)	75 653 969,37	6 736 250,59
II.3. Pozostałe należności i rozliczenia	4 936 082,76	17 453 096,72	II.1.2. Deficyt budżetu (-)		0,00
III. Inne aktywa	0,00	0,00	II.1.3. Niewykonane wydatki (-)	- 6 554 167,41	-2 591 829,00
			II.2. Wynik na operacjach niekasowych (+,-)		0,00
			II.3. Rezerwa na niewygasające wydatki	6 554 167,41	(+) 2 591 829,00
			II.4. Środki z prywatyzacji		0,00
			II.5. Skumulowany wynik budżetu (+,-)	- 286 894 805,02	- 291 039 226,61
			III. Inne pasywa	17 340 278,28	14 396 142,48
Suma aktywów	108 370 642,61	75 062 520,37	Suma pasywów	108 370 642,61	75 062 520,37

Dane zaprezentowane w bilansie z wykonania budżetu wynikają z prowadzonej ewidencji ujętej w księgach rachunkowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego za rok 2016.

IV. INFORMACJE DOTYCZĄCE ZESTAWIENIA ZMIAN W FUNDUSZU JEDNOSTKI

Zestawienie zmian w funduszu jednostki jest sporządzone prawidłowo zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, odzwierciedla prawidłowy poziom funduszu na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego.

V. POZOSTAŁE INFORMACJE

1. Informacje z badania zagadnień szczególnych

Istotne zdarzenia gospodarcze udokumentowane po zakończeniu roku obrotowego, a dotyczące badanego okresu zostały ujęte w księgach badanego roku. Marszałek Województwa oświadczył, że roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Województwo Kujawsko-Pomorskie - przez co najmniej 12 kolejnych miesięcy oraz, że nie są mu znane okoliczności, które wskazywałyby na istnienie zagrożeń dla kontynuowania przez jednostkę działalności w następnych okresach sprawozdawczych.

2. Naruszenie przepisów

W wyniku badania sprawozdania finansowego za rok 2016 nie stwierdzono, aby jednostka naruszyła obowiązujące przepisy prawa wpływające na sprawozdanie finansowe.

3. Zdarzenia po dacie bilansu

Biegły stwierdza, że między datą 31.12.2016 r., a datą zakończenia badania nie wystąpiły istotne zdarzenia gospodarcze, mające wpływ na roczne sprawozdanie finansowe i zysk bilansowy, przy czym uwzględnia się w tym zakresie oświadczenie złożone przez Zarząd Województwa w dniu 25.04.2017 r.

4. Podsumowanie

Podsumowanie wyników badania zawarte jest w opinii stanowiącej odrębny dokument.

Niniejszy Raport zawiera 16 stron kolejno ponumerowanych i opatrzonych parafą kluczowego biegłego rewidenta

Do raportu dołączono:

- 1) Bilans sporządzony na dzień 31.12.2016 r. z wykonania budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- 2) Łączny bilans jednostek budżetowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego sporządzony na dzień 31.12.2016 r.,
- 3) Łączny rachunek zysków i strat jednostek budżetowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego za okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.,
- 4) Łączne zestawienie zmian w funduszu jednostek budżetowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego za okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.

Warszawa, dnia 25 kwietnia 2017 roku

W imieniu:

POL-TAX Sp. z o.o.
Podmiot uprawniony do badania
sprawozdań finansowych pod numerem 2695

Kluczowy Biegły Rewident

Teresa Imbiorowicz

Nr w rejestrze 7759

POL-TAX Sp. z o.o.
ul. Bora Komorowskiego 56c lok. 91
03-982 Warszawa
tel. (22) 616 55 11, fax: 616 60 95
NIP: 113-23-76-412, REGON: 015205213
.....
(Siedziba podmiotu uprawnionego
do badania sprawozdań finansowych)